Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. —Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 18 JUNA 1935 | BROJ 232

GRADSKA BIBLIOTEKA „JURAJ GIZDORIĆ" ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

Grupa od 600 Jugoslovena stigla u Beč

Beč 17 juna — Ovdje se nalazi 600 Jugoslovena izletnika, koji su preko pravoslavnih Duhova posjetili Beč i njegovu okolinu. Ovaj veliki izlet je srdačno pozdravljen u bečkoj štampi.

Jugoslovenski poslanik u Beču g. Dr. Nastasijević objavio je tim povodom članak u „Neues Wiener Journalu" u kome kaže da se ovdje ne radi o jednom običnom week-end izletu, nego da taj izlet znači zbliženje izmedju Jugoslavije i Austrije, koje je, naročito u privrednom pogledu velika potreba.

Poljska plaća ratni dug

Washington 18 juna — Američko je ministarstvo vanjskih posala zvanično saopćilo vijest da je Poljska izvršila otplatu ratnog duga, koja je istekla 15 o. mj.

Francuski odgovor saopćen zainteresovanim vladama

Pariz 18 juna — Francucki odgovor na britansko saopćenje o englesko-njemačkim pomorskim razgovorima bit će po svoj prilici upućen u London poslije povratka pretsjednika vlade g. Laval. Vjerojatno je da će se u noti istaći uslovne rezerve u pogledu odobrenja Njemačkoj da njezina ratna mornarica ima 35 posto cjelokupne tonaže britanske mornarice.

Verbalna nota, u kojoj francuska vlada odgovara na njemački memorandum kojim se nastoji utvrditi da je francusko-ruski pakt inkompatibilan sa Lokarnskim paktom, saopćena je zainteresovanim vladama. Tek pošto ove budu izrazile svoje mišljenje, nota će biti upućena u Berlin.

Isto tako pripremni rad za podunavski pakt nastavlja se posljednjih dana. Računa se da će doskora biti gotov.

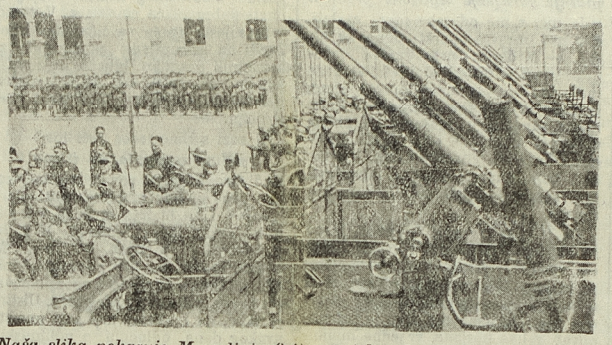
Englesko-njemački pomorski sporazum pred ostvarenjem

Berlin 18 juna — Izvanredni njemački ambasador g. Dr von Ribbentropp imao je ponovni razgovor sa engleskim ministrom inostranih posala sir Samuel Hoare-om. Oni su razgovarali o englesko-njemačkom pomorskom sporazumu.

Jutrošnji listovi javljaju da je englesko-njemački pomorski sporazum pred ostvarenjem i da je njegovo potpisivanje samo još pitanje dana.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Mussolini pregledava diviziju Sabaudia

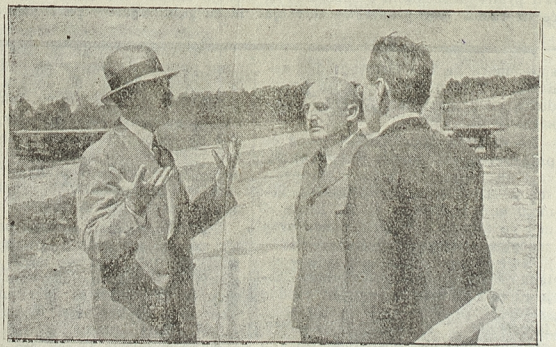
Naša slika pokazuje Mussolinia (X) na otoku Sardiniji gdje je posjetio diviziju Sabaudia, koja je određena za istočnu Afriku.

Poslije strašne eksplozije u Reinsdorfu

Odstranjivanje materijala od porušenih zgrada, poslije eksplozije tvornice eksploziva u Reinsdorfu (Wittenberg) gdje je bilo 1500 mrtvih i više hiljada ranjenih na jednom seljačkom imanju u Braunsdorfu 4 km udaljenom od mjesta nesreće.

Führer na terenu

Prigodom svog zadnjeg boravka u Nürnbergu, Hitler je pregledao radnje na novom terenu za Reichsparteiski dan.

Putovanje Kemal Paše

Warszava 18 juna — Prema pisanju poljske štampe namjerava pretsjednik Turske Mustafa Kemal Ataturk doskora posjetiti neke susjedne države i to Rusiju, Rumunjsku, Jugoslaviju i Grčku.

Izgon američkog dopisnika

Rim 18 juna — Rimski dopisnik lista „Chicago Tribune" g. Davis Darrach, američki državljanin, protjeran je sa teritorija talijanske države. Povod zato je dalo njegovo pisanje o abesinsko-talijanskom sporu. To je prvi put što je iz Italije protjeran jedan američki novinar, a treći put što se već tako postupa prema stranim dopisnicima.

Demanti

Berlin 18 juna. — Ministarstvo unutarnjih posala je kategorički demantiralo tendenciozne vijesti koje su neke strane agencije rašrile o toboženjem atentatu na poglavara njemačkog Reicha i državnog kancelara g. Adolfa Hitlera.

U Moskvi je započela gradnja druge pruge podzemne željeznice

Na prvoj pruzi moskovske podzemne željeznice se već vrši redovan saobraćaj. Ujedno su započeli radovi na gradnji druge pruge. Oslobađa se potreban teren i dovozi se građevni materijal.

Na velikom aeromeetingu u Sinju koji će se održavati sredinom augusta ove godine sudjelovati će engleski i čehoslovački avijatičari.

Kancelar Hitler primio je u audijenciju dr. Habichta koji je prije vod o u Njemačkoj oštru kampanju protiv Austrije, a tada je iznenada pao u nemilost, dok je sada opet rehabilitiran.

Prodiranje Japana u sjevernu Kinu vrlo je uznemirilo američke službene krugove, koji traže sporazum sa Velikom Britanijom, kako bi zajednički istupili protiv Japana.

Vodja sudetske njemačke stranke u Češkoj Heinleina, koji se sada nalazi u opoziciji primio je kancelar Hitler, te se s njim zadržao dulje vremena u razgovoru. Ovaj sastanak izazvao je veliko ogorčenje u češkoj nacionalnoj štampi.

Katolički svećenik redovnik Alojz Mav, osudjen je pred okr. sudom u Beogradu na 5 godina robije zbog zločina silovanja 15 godišnje djevojčice, a osim toga da plati djevojci 50.000 dinara.

UOČI SASTANKA MALE ANTANTE

Svi dosadanji sastanci Stalnog Savjeta Male Antante imali su naročito političko značenje, na i svakome je od tih sastanka sve jasnije i jače dokumentovana važnost ove solidne i zdrave međudržavne političke grupacije, koja je solidarnošću svojih ciljeva, jednodušnošću svoje akcije i istovjetnošću svojih interesa pretvorena u najhomogeniju političku i ekonomsku organizaciju. I politički i ekonomski ona se ukazuje ut cajnim faktorom, koji prema vani akcentuira i vrši svoju misiju, rukovodeći se stalno i lojalno idejom međunarodne pacifikacije i saradnje, a prema unutri, t. j. na području svih triju saveznih država radi sistematski i neumorno na konsolidovanju svojih ekonomskih odnosa. Privredni savjet Male Antante radi u ovom posljednjem pravcu izdašno i sve većom spremnošću, pa će evo i 17 ov. mj. da se ponovno sastane i da uzme u pretres i rješavanje najaktuelnija pitanja ekonomske, posebice trgovinske i saobraćajne prirode.

No, ako su svi dosadanji sastanci Stalnog Savjeta Male Antante bili od naročit g značenja, ovaj naredni, koji ima da se održi 20 ov. mj. na Bledu, bit će bez sumnje od kapitalnog, izvanrednog značenja već s obzirom na interesantnu opću političku situaciju u Evropi, i na sve kraći razmak vremena do saziva Rimske konferencije. Po vijestima, koje dolaze iz pojedinih centara država Male Antante, a i Balkanskog Sporazuma, vidi se da su vodeći pretstavnici ovih dviju grupacija dovršili svoje specijalno diplomatske razgovore jednim realnim sporazumom u svim pitanjima Srednje Evrope, i taj će sporazum da se očituje sada na pretstojećoj konferenciji Male Antante. Tu će se utvrditi definitivno stanovište Rumunjske, Čehoslovačke i Jugoslavije prema Dunavskoj konferenciji, koja će se održati u Rimu, i o kojoj kroz sve ovo posljednje vrijem kolaju evropskom štampom razne verzije. Rimska konferencija o Srednjoj Evropi imala se je održati 3 ov. mj. ali je rok morao biti odložen, jer su nastupili razni novi politički događaji i jer je sam temat te konferencije morao da prođe kroz izvjesne modifikacije. Pored toga Mala Antanta morala je biti data mogućnost, da na jednoj svojoj specijalnoj konferenciji pretrese sva pitanja, koja tangiraju Srednju Evropu i da prema njima zauzme svoj stav. To će da bude 20 ov. mj. ako što nepredviđena ne odgodi ovaj termin. Jedno je ipak izvjesno t. j. da se rimska konferencija neće sastati sve dotle, dok Mala Antanta ne utvrdi taksativnu formulu za osiguranje svojih interesa u okviru one reorganizacije Dunavskog bazena, koju će imati da opredjeli tekst i duh Dunavskog pakta.

Mala Antanta će pri tome istupiti u punoj saglasnosti s Balkanskim sporazumom. Momenat je ovog puta neobično važan s obzirom na najnoviji razvoj međunarodnih odnosa u Evropi, kad se, naime, tako mnogo govori, a i radi za sporazum između Njemačke i Vel. Britanije s jedne, te za sporazum između Njemačke i Francuske s druge strane, i kad je položaj Italije tako delikatan s obzirom na njen sukob s Abesinijom i na oštri stav Engleske prema tom sukobu.

Kad bi Maloj Antanti bilo do spekulativnog vođenja politike, ona bi u ovakovu situaciju mogla iskoristiti u raznim smjerovima, ali njena dokumentirana dosljednost i lojalnost u izgrađivanju mira i uslova za opću ekonomsku konsolidaciju ostaje i dalje pozitivnom njenom linijom. To će ona da potvrdi i na narednoj konferenciji njenog Stalnog Savjeta i za to će još jednom podvući svoj stalni stav proti svemu, što bi se toj njenoj pozitivnoj liniji ukazalo opečnim ili inkompatibilnim. Pri tome mislimo i na onaj zahtjev izražen nedavno u govoru g. Gömbösa prilikom budžetske diskusije, kojim se traži promjena vojnog statuta Madžarske.

Rimska konferencija, ako će da uspije, mora da ima čisto određen zadatak, koji ni u čemu neće da prejudicira interesima Male Antante i Balkanskog Sporazuma.

Na sastanku Male Antante ovog će puta biti obilno govora i o pitanjima, koja nisu specifično srednjo evropska, već su u uskoj vezi s općim problemom mira u Evropi. G. dr. Beneš imat će mnogo da referira nakon svog značajnog boravka u Sovjetskoj Rusiji, gdje je imao prilike, da iznese potanko i sve prednosti i vrijednosti, koje bi za opći mir imao jedan solidno izrađeni i prihvaćeni Dunavski pakt. Ispostavilo se je, naime, da je dr. Beneš naipodesniji posrednik izmedju Rusije i Male Antante. te Balkanskog sporazuma. Njihovi medjusobni odnosi stupaju sve više u fazu realnih i aktivnih pregnuća, da bi se sistem osiguranja mira što više upotpunio i učvrstio. Tako se na primjer sada već javlja, da pretstoji zaključenje i sovjetsko rumunjskog pakta o uzajmnoj pomoći. U Moskvi se nadaju, da će nakon ovih novih do aza ruske spremnosti na konsolidaciji mira doći i do poboljšanja česko-poljskih odnosa i da će pitanje kompletacije Istočnog pakta ući u povoljniji stadij na osnovu jače primjene bilaterniih ugovora o nenapadanju i o nemiješanju.

Utješljivo je, što se u ovo posljednje vrijeme kraj raznih pesimističkih političkih nota čuju sve jasniji i češći glasovi u prilog medjunarodnog sporazuma. Ti glasovi za sporazum dolaze sada čak s najviših nadležnih mjesta. Mala Antanta, vjerna svojoj tradiciji doprinijet će sve, što može u prilog tome sporazumu. Ona će se nalaziti uvijek na onoj strani, gdje se iskreno i požrtvovno radi za mir. Raspoložena kao uvijek, jedino zato će na svom narednom sastanku reći samo riječ mira i kolaboracije.

D. Sirovica.

Kako da se onemogući korupcija

Preniske plaće činovnika na odgovornim mjestima — Žalosna iskustva iz nedavnih dana. — Kako se može stati na kraj korupciji.

Ljubljanski „Trgovski List" pod naslovom „Posljedice preniskih činovničkih plaća", donosi slijedeći uvodnik:

„Često put se je i kod nas pokušalo uništiti korupciju, ali svi su ti pokušaji ostali bezuspješnima. Pa ipak uzrok tih neuspjeha nije bila samo slaba volja, već su se ipak te atake protiv korupcije izjalovile, jer nisu bile dobro i solidno pripremljene i jer se nije počelo odnjle i odanle, gdje se je i odakle se je moralo početi.

Gotovo se je uvijek zaboravljalo, da je

pitanje korupcije upravni problem

i da nje same od sebe mora nestati, čim naš upravni aparat bude na visini. — Međutim naša uprava ne će prije postati uistinu dobrom, dok ne budu državni činovnici dobro plaćeni, tako da ih materijalne brige ne budu mogle zavoditi u iskušenje. Problem uništenja korupcije je u dobrim plaćama državnih namještenika, osobito onih koji imaju posla sa stvarima, koje spadaju u interesnu sferu korupcije.

Da je naša tvrdnja ispravna, jasno su pokazali sarajevski i osječki proces, iako su izvještaji o tim zanimivim procesima tako oskudni. Tako se je n. pr. na sarajevskom procesu konstatiralo, da činovnik, koji je procjenjivao velike posjede, vrijedne milijun i više dinara, imade kukavnih 800 dinara mjesečne plaće. Kad se je tomu činovniku razbolila kćerka nastupila je njegova lična katastrofa. Zar se je čuditi, što je sa zahvalnom primo ve likodušan zajam od par tisuća dinara, koji mu je ponudio zastupnik velepos jednika čiji je posjed taj činovnik imao procjenit? Zar se je čuditi, što je u sumnji glede vrijednosti posjeda radije ga procjenio na štetu države, nego na štetu veleposjednika?

Preniska plaća činovnika

naravski da ga je navela na korupciju.

Nigdje se u poslovnom svijetu ne će te namjeriti na poslodavca, koji će slabo plaćati onog svog namještenika, koji ima posla s novcem. Nisu takvi namještenici svagdje dobro plaćeni iz socijalnih obzira, već radi ispravnog shvaćanja vlastitih interesa poslodavaca. Jer je preslabo plaćen namještenik stalna opasnost za poslodavca, da si sam u poslovima poslodavaca nadoknadi onoliko, koliko mu posloda vac premalo plaća. Preniska plaća namještenika na odgovornim mjestima nije pametna štednja, nego rasipanje, jer otvara vrata raznim zloupotrebama.

Ako stoji i važi za poslovni život, da namještenike na odgovornim mjestima treba dobro platiti, onda to pravilo mora valjati i za državu, jer se je uvijek dosada pokazala, da

pravila poslovnoga života vrijede i za državno gospodarstvo.

Zato se mora i država dobrim plaćama svojih namještenika, koji se nalaze na odgovornim mjestima, osigurati protiv možebitnih zloporaba, ili će je razna korupcijska poslovanja njenih namještenika stajati stoput više nego što iznosi ušteda nastala uslijed preniskih plaća.

Svakako je jasno, da ne smije u materijalnim brigama živjeti nijedan državni činovnik, a najmanje sudac, koji mora suditi recimo u jednom procesu, u kojemu se radi o milijunskoj svoti. I sudac je samo čovjek i on može podleći iskušenju, osobito ako je ono odveć zamamljivo. Isto se tako ne treba čuditi, što država ostane kratkih rukava u dobavama, o kojima odlučuju slabo plaćeni činovnici. Nikakve kaznene sankcije ne će nikada imati onog učinka, kojeg će imati dobra plaća činovnika. Već radi svog mjesta ne će se činovnik htjeti baciti na koruptivno poslovanje za neznatnih nekoliko hiljada ili desetak hiljada dinara ili ma koje svote te time sebi uništiti za čitav život eksistenciju.

U vezi s time treba reći još

jednu nepopularnu istinu.

Kod nas se dosta govori o tome, koliko nas koštaju ministri, poslanici i senatori i da bi bilo moguće već kod njih uštediti lijepe milijnne. Međutim u toj tvrdnji je samo dio istine. Mi imamo možda previše poslanika, možda i previše ministara, no njihove su plaće sve prije nego previsoke. Uistinu je tako, da ljudima, koji kao ministri svakog dana odlučuju o milijunskim svotama treba već radi toga dati dobre plaće.

Sa korupcijom je tako kao sa svim bolestima, jer je i korupcija bolest svoje vrste. Nije dosta, što se bolesti samo liječe, nego se treba pobrinuti, i za to, da do bolesti uopće ni ne dođe, treba ukloniti uvjete bolesti. Zato nije dosta, da se korupcija progoni, već joj treba uduzeti preduvjete za njezin postanak.

Prvi uvjet da se uklone ti preduvjeti jesu dobre plaće svih državnih činovnika na odgovornim mjestima, da se i najsposobniji ljudi stanu natjecati za državne službe, dočim oni danas bježe, ako im je to ikako moguće, u bolje plaćena privatna namještenja. Dobre plaće su prvi preduvjet dobre uprave, a dobra uprava je sigurno jamstvo protiv korupcije. Toga jednaput moraju biti svijesni ljudi na odgovornim mjestima!

Zagrebački „Trg. Vijesnik" donio je još ovu opasku:

Nadovezujući na ovaj članak držimo potrebnim da bi se kod nas trebalo komplicirano administrativno poslovanje kod svih nadleštava u opće pojednostaviti, a naročito uvesti kontrolu da nijedan akt, koji stigne u bilo to koje nadleštvo ne može ostati neriješen dulje od 14 dana, a ako prodje ovaj rok, onda dotični referent treba opravdati razloge zašto nije riješen — to će biti velika blagodat koli za narod toli i za svu našu privredu, koja često u vrlo važnim predmetima čeka na neznatna rješenja po više mjesaca, a da do rješenja dodje obilazi oko raznih intervencionista, gubi vrijeme pa i novac — a sve bi se to riješilo gornjim problemom. Zato mi velimo: Treba državnim činovnicima dobrim plaćama obezbjediti miran, pristojan i bezbrižan život, ali zato i tražiti savjestan i marljiv rad.

Samo na ovaj način nestati će korupcije — i onoga silnoga nezadovoljstva koli u narodu toli i u privredi radi nerješavanja spisa, medju kojima imade često i takovih u kojima imade često i takovih o kojima ovisi eksistencija ili Bog zna kakova i vrlo važna stvar pojedinaca koju treba riješiti u 24 sata, a ne nakon dugog vremena kada postane sama stvar za stranku u opće neaktuelna.

Grand Hotel „ILIRIJA"
BIOGRAD n/m
na obali, kraj znamenitog parka „Soline" i morsko pjeskovito kupatilo. — 146 potpuno novo meblirane sobe. — Park. — Tenis. — Prostrane terase za sunčanje i tuširanje. — Dvorane za klubove — Restauracija — Kafana — Veranda — Lift u kući. — Centralno grijanje — Kupelj u kući. — Autobox
Automobili i motorni čamci na raspolaganju.
Promenadna - Jazz-muzika — Tonkino
Koncerti prvorazrednih sila
Posluga bezprikorna
Kuhinja prvorazredna domaća i strana

Za riješenje dugova svih privrednika

U Beogradu je održana zemaljska konferencija članova Zadruge za zaštitu i pomaganje dužnika. Konferenciju je vodio potpredsjednik g. Živko Konstantinović iz Beograda. Na konferenciji bilo je preko 200 predstavnika Zadruge koja je od početka ove godine do danas prikupila preko šest hiljada članova iz svih krajeva naše države. Petnaest govornika iz raznih mjesta izlažilo je otvoreno i vrlo dokumentovano stanje zaduženih seljaka, trgovaca, zanatlija i ostalih privrednika u zemlji. Drugi su predsjedništvu Zadruge dostavili pismeno izvještaje o stanju u svojim krajevima.

Svi govornici naglašavaju da ne žele nikome ništa da zakinu i da će platiti svoje dugove, ali po vrijednosti koju su stvarno dobili u vrijeme realizovanja zajma. Hoćemo da platimo, ali samo onoliko koliko smo stvarno uzajmili, izjavili su govornici. Naročito je zapaženo, da su svi govornici iz redova zemljoradnika tražili, s obzirom da sadašnja zaštita traje do 1. septembra, donošenje zakona o zaštiti dužnika svih privrednih grupa. U rezoluciji koja će se predati pretsjedniku vlade i ministrima, kao i Skupštini i Senatu, traži se definitivno rješenje svih privrednih dugova, a da bi dotle privrednici mogli od svoje zarade nešto imati za sebe, a ne samo za kamate po starim obvezama, zahtjeva se obustava svih prinudnih prodaja, zabrana i otvaranja stečajeva, kao i neograničena sloboda javne diskusije po pitanju privredne krize.

Nacrt zakona o unapredjivanju vinogradarstva i voćarstva

U ministarstvu poljoprivrede izrađen je nacrt zakona o unapredjivanju vinogradarstva i voćarstva. Novim zakonskim predlogom teži se kročiti putem: od kvantitativne u pravcu kvalitativne proizvodnje. Zakonski predlog predvidja uvodjenje vinogradarskog katastra, u kome će biti registrovane sve površine koje se kvalificiraju kao dobre i podesne za vinogradarstvo. Dalje će biti ustanovljene američke podloge i plemenite vrste za svaku za to podesnu pokrajinu. Da bi se spriječilo pomaganje vinograda u krajevima, koji ne odgovaraju propisima vinogradarstva i koji u katastru nisu procjenjeni kao dobri, odredit će se na svaki takav vinograd posebni porezi. O projektu zakona konferirala je ovih dana sekcija udruženja agronoma u Zagrebu. Sastavljen je odbor kojemu je zadatak izraditi elaborat za ministarstvo poljoprivrede. U odboru se nalaze prof. univ. Ritig, šef etnološke stanice Kajtner, agronom Drag. Turk, savjetnik M. Maršić, prof. Mandekić, Ivan Zorčić, asistent univer. Nikola Herman.

GRADSKE VIJESTI

Godišnja skupština društva za unapredjenje turizma

U nedjelju prije podne u salonu hotela „Krke" održana je godišnja skupština Društva za saobraćaj turista. Skupštinu je otvorio predsjednik društva g. Marko Bačinić kraćim govorom. Pozdravljajući prisutne saopćio je pozdravne telegrame upućene Maršalatu Dvora, Ministru građevina g. Dr. Marku Kožulu, banu Primorske banovine g. Dr. J. Jablanoviću, Društvu „Putnik" u Beogradu i Savezu za unapred. turizma u Splitu.

Pošto su izabrana dva ovjerovitelja zapisnika, tajnik društva gosp. Jerko Vičić podnio je duži i iscrpan izvještaj o radu u prošloj godini. Zatim je blagajnik društva g. Nikola Kec kemet podnio blagajnički izvještaj, i na kraju je gos. Dr. Vjekoslav Rizmondo pročitao izvještaj Nadzornog odbora.

Kako su se dosadnja pravila društva pokazala kao nepraktična i nesavremena to je pristupljeno izmjeni pravila, obzirom da su od strane nadležnih u Beogradu preporučena pravila jednaka za sva ovakva društva u državi. Pošto je skupština prinila ovu izmjenu pravila prešlo se na biranje uprave:

Upravni odbor: g. g. Bačinić Marko, ing. Šime Ježina, Nikola Kečkemet, Paja Komesarović, Petar Kovačević, Marko Matavulj i Jerko Vičić. Zamjenici: g. g. Dr. Marko Grdović, Joso Grubišić i Pavao Kovačev.

Nadzorni odbor: g. g. Šime Antić, Andrija Lušić i Miloš Šupuk.

Na kraju je na predlog g. ing. Jubičića poslat telegram gosp. Dr. Artagli u Splitu, u kome mu se izraža zahvalnost na dosadanjoj pot ori.

Maturantska zadaća na gimnaziji

Juče je ponovno rađena pismena zadaća na velikoj maturi iz srpskohrvatskog jezika. Tema je bila: „U vekim iskušenjima najviše se vidi vrijed ost jednog naroda".

Zadaća koja je ranije rađena: „Sto odina iz Ilirskog pokreta" nije odovarala zakonskim propisima, te je orala biti poništena te zadaća.

Pismene zadaće iz ostalih predme već su završene te će tokom ove edjeje započeti usmeni ispiti. Rezulte pismenih zadaća javićemo nakadno.

SPROVOD POK. BORISLAVA VUSINOVIĆA obavljen je u subotu uz ješće pokojnikovih drugova i drurica. Nošeno je dosta vjenaca. Na obu se oprostio od pokojnika njev školski drug Grkinić.

MOLBE ZA PRISTUP na prijemni pit u I. razred realne ili klasične mnazije dobivaju se kod Tiskare E. taliani

Povodom izgradnje betonskog puta Split — Trogir

Kako čitamo ovih dana u novinama, iz zaslana je od strane ministarstva građevina naročita komisija, koja je pregledala trasu i teren za novi betonski put izmedju Splita i Trogira, koji bi se imao izgraditi iz zajma za javne radove. Prema vijestima sa izgradnjom ovoga puta imalo bi se otpočeti već kroz dva mjeseca.

Neosporna je potreba izgradjivanja ovoga puta. Ali ako se hoće objektivno reći, ima daleko važnije potrebe izgradjivanja drugih djelova banovinskog puta. Navešćemo kao primjer banovinsku cestu koja vodi od hotela „Krke" do iza bolnice t. j. cesta za Split. Poslije dužeg vremena pristupilo se i u našem gradu izgradjivanju jednog djela puta. To je u isto vrijeme jedni uredjeni dio kolske ceste u cijelom gradu. Nažalost on je dosta mali i kratak (dužina mu je oko stotinu metara) i kako izgleda time je za jedan duži period vremena riješeno pitanje izgradnje banovinskih puteva u našem gradu. Kad se već nema odakle, mi strpljivo čekamo jer razumijemo. Medjutim ako se pristupi izgradnji jednog dosta velikog djela puta u betonu, s pravom se možemo zapitati zar nisu nadležni pomislili da ima drugih važnijih djelova koje bi trebalo pre izgraditi, ako hoćemo da se turizam unapredi, imajući u vidu da je to jedan veliki prihod zarade ovdašnjem stanovništvu.

Moramo voditi računa da grad, a naročito njegova saobraćajna mjesta uredimo što bolje. Dio banovinskog puta od hotela „Krke" do iza bolnice nije tako veliki (daleko manji nego onaj Split—Trogir) a uz to mu je jedan mali dio već i gotov. Ako se uzme u obzir da je to najglavnija kolska cesta u Šibeniku, onda se sama po sebi nameće misao, da je njena izgradnja daleko potrebnija nego svih ostalih.

Ukazujemo na ovu stvar sa nadom da će nadležni uvidjeti opravdanost ove primjetbe, i da neće dozvoliti prebacivanja da se jedne mjesto favorizira na račun drugih! Ako se nastavi kako se je započelo ovakva prebacivanja bila bi potpuno na svom mjestu, i čak možda previše blaga. Treba misliti već i na to, da osim Splita ima i drugih mjesta kojima je potrebno pokloniti više pažnje!!

Jubilej šibenske električne centrale

U krugu svojih namještenika proslavila je 12. o. mj. električna cetrala u Šibeniku 40-godišnjicu svog opstanka. Šibenik je prvi grad u Dalmaciji koji je dobio električnu rasvjetu, a medju prvima i u našoj državi. Za ovo pripada zasluga tt. Ant. Supuk i Sin. Dne 12 juna 1895 godine Šibenik je dobio rasvjetu, a to je za ono dašnje vrijeme predstavljalo jedan događaj. Centrala je još uvijek u rukama iste tvrtke, a Sibenik je i danas grad sa najjeftinijom strujom. Prva električna centrala imala je kapacitet od 600 konjskih sila, a udaljena je 16 km. od Šibenika na slapovima Krke. Kako se grad počeo naglo razvijati, trebalo je povećati kapacitet električne centrale osobito u doba kad je podignuta tvornica karbida. Godine 1904. nabavljeni su novi motori. Kapacitet je povećan od 600 na 7000 HP sa kojima je u glavnom opskrbljivana tvornica karbida, ostatak je davan za rasvjetu grada. Ova električna centrala bila je inicijator za elektrifikaciju primorskih mjesta, osobito Splita u Dubrovnika koji su se ugledali na Šibenik i nakon malo godina osnovali svoju centralu.

AUTO. STCALJKA, koja svakoga dana poliva grad, nebi trebala da izostavi nasade koje se nalaze na poljani. Koliko se sjećamo prošle godine su redovito zalivana drveća. Zašto se ove godine od toga odustalo, kada će ove nasade koje daju hlad i u[illegible] gradu, propasti bez vode. Ako se već troši toliko vode, par litara više za drveća nebi niko žalio.

G-đica DESANKA KATIC, učiteljica u Drnišu unapređena je u VIII položajnu grupu.

G-đica SMILJKA GOVEDARICA, učiteljica u Plavnom (kninski) postavljena je za činovnika 9 položajne grupe.

Nezgodnosti zbog niskih dimnjaka

Mnogi se građani žale u poslijednje vrijeme na nesnosan dim koji izlazi iz pojedinih pekara i tvornica, i to samo zato, što su im dimnjaci preniski. Takovih primjera ima nekoliko i to u samom centru grada. Građanima koji stanuju u okolici tih kuća za vrijeme ovih toplih ljetnih dana nije moguće ni prozor otvoriti zbog tog dima. Ako već ti poduzetnici nisu toliko uviđavni da podižanjem većih dimnjaka otklone ove nezgode, nadležne vlasti morale bi povesti o ovome računa i narediti im da to učinu. Na ovome bi im bili mnogi građani zahvalni.

† ANA TIKULIN rod. Nikolić supruga našeg ugl. trgovca g. Šimuna preminula je u subotu. Na sprovodu je učestvovalo mnoštvo građana.

UMOLJAVAMO CIJ. PRETPLATNIKE koji nisu slučajno primili zadnji broj našeg lista, da uvaže, jer je to uslijedilo „bez naše krivice".

Najvažnije inostr. radio emisije

Utorak

20.50 *Milano* „Jupiter u Pompejima" — opera.
21 *Wien* Šareni sat.
21,25 *Varšava* Simf. koncert.

Srijeda

20.45 *München* „Undina" — opera od Lortzinga.
20.50 *Milano* „Tannhauser" opera od Wagnera
21.05 *Wien* Glazba F. Lehara.

SAMO KRATKO VREME
Diplomirana kosmetičarka M. PAP
vrši pregled lica i daje besplatne savjete kod **Drogerije Mr. Ph. A. VITALE** Šibenik, od 8—11 i od 6—8
Sve nepravilnosti lica kao: bradavice, nepoćudne dlačice, pjege, mitesere, otstranjuje sigurno i brzo upotrebom **„POMPADUR" preparata**
Povećanje trepavica

SPORT

„Osvit" - „Dinara" (Knin) 3:3 (2:1)

U nedjelju je odigrana u Kninu prvenstvena utakmica između „Osvita" i „Dinare" iz Knina te se završila neriješenim rezultatom. Prema pokazanoj igri rezultat se može smatrati realnim. Cjela igra je bila fer i bez incidenata. Nezgodno igralište mnogo je smetalo pri razvoju igre, te se uslijed kratkoće istoga nisu mogle ni dati neke kombinacije. Osvitova navala je upropastila nekoliko povoljnih pozicija pred golom domaćih. U timu Osvitovom najbolji je bio half Butorac, a zatim Perčić i Kacijan, dok su ostali dali slabiju igru naročito oba krila.

Kod „Dinare" je najbolju igru dao centar-half Drača, zatim vratar, lijevi bek i desna strana navale. Ostali igrači bili su slabi.

Igra je od početka do kraja bila prilično živa. Bilo je dosta gužve pred golovima.

Sudio je sa manjim greškama potsavezni sudac iz Splita g. Hen.

Publike je bilo dosta. Među pošmatračima primjećen je dosta veliki broj iz okolice naročito Drniša. Navijači kninski pokazali su se kao vrlo disciplinovani i gostoljubivi.

„Osvit" (rez.) „Šibenik" 1:1 (1:1)

Na igralištu „Osvita" na Šubićevcu održan je u nedjelju prijateljski susret između rezerve „Osvita" pojačane Begom i J. R. Š. K. „Šibenik" te se završila nerješenim rezultatom, koji nije realan jer je „Šibenik" trebao da pobjedi.

Publike je zbog vrućine bilo prilično malo.

Službeni Glasnik UDRUŽENJA TRGOVACA za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 746/35.

Častimo se donijeti do znanja svoj gg. članovima Udruženja, da vjerski praznik TIJELOVO pada na dan 20 juna t. g. i da toga dana u smislu Banske Uredbe br. VI. 23742 od 15 juna 1930. moraju biti prako cijelog dana zatvorene sve trgovačke radnje.

Br. 751/35.

Časti se obavjestiti svu zainteresovanu gg. svoje članove, da će naša država ove godine učestvovati na sajmovima i to: u Pragu od 30. VIII. do 8. IX., u Bari-u od 6 do 21 IX. i u Solunu od 8 do 30 IX., a sve informacije u pogledu posjeta ovim sajmova daje TRGOVAČKI MUZEJ zavoda za unapredjenje spoljne trgovine kod Ministarstva Trgovine i Industrije u Beogradu u vezi svog akta br. 431 od 5 juna 1935.

Rad u rudniku Dubravice neće biti obustavljen

Uslijed slabe konjukture u rudniku Dubravice kod Skradina bilo je otkazano svim radnicima za 15 o. mj. Imalo je da ostane bez posla 250 radnika istoga rudnika. Sada se doznaje, da se od toga odustalo i da će radnici u punom broju ostati dalje na poslu.

Novinski papir prodaje se u tiskari E. Vitaliani i sin 10 kg. 25 din.

Englezi o restauraciji Habsburgovaca

„The Contemporary Review" (juni) donosi članak W. Waltera Crotcha „Will the Habsburg Restauration Save Austria?". Autor analizira savremene prilike u Austriji i pretresa da li bi Habzburgovci spasili Austriju.

Autor smatra da se apsolutno ne može održati sadašnja austrijska vlada, koja je omražena medju austrijskim stanovništvom sviju društvenih staleža. Dr Schuschnigg se drži na vlasti samo pomoću nekojih stranih sila, koje misle da se time čuva evropski mir. Kad ga inostranstvo prestane pomagati, neće se održati ni sata.

Kad su se u februaru 1934 pobunili „crveni" nacisti su ostali neutralni i vlada je pobjedila. A kad su se u junu pobunili nacisti, crveni su ostali mirni i vlada je opet pobjedila. Sada se medjutim situacija iz dana u dan mjenja. Nema sumnje nacisti i crveni se mrze: ali zajednička antipatija prema sadašnjem režimu ih u izvjesnoj mjeri zbližuje i u posljednje vrijeme su stavišе prestali da se uzajamno bose. Medju nacistima često možet čuti riječi: „Kad se crveni opet pobune, ići ćemo s njima, ma nam to i Hitler zabranio". A socijalni demokrati vele: „Bolje je riskirati i eksperimenat sa nacistima, nego ostati pod sadašnjim režimom".

Tako to sada izgleda u Austriji, nastavlja autor i možda bi se iz toga izašlo revolucijom: samo što bi u takovim prilikama ratni požar mogao zahvatiti čitavu Evropu. Drugi izlazak bi mogao biti plebiscit, koji bi sadašnji režim sigurno srušio. A ako se austrijskom narodu ne pruži mogućnost da obrazuje demokratsku republiku, onda nacisti imaju izgled na pobjedu ili će nastati haos, ali to i ono bi dovelo do rata.

Postoji medjutim još jedan izlazak, a to je restauracija Habzburgovaca. Još prije pola godine je austrijski narod bio ravnodušan prema toj eventualnosti i članovi austrijske porodice su izbjegavali austrijski teritorij. Sada su se izmjenile prilike i u tom pogledu. Možda su tu promjenu izazvale habzburške pare, koje se prospaju punim rukama. Tajna je odakle dolaze, ali su tamo. To možda može biti u vezi s bečkom posjetom dr. Weisera, jednog od moćnih faktora medjunarodne banke u Baselu, koji je u Beču održao nekoliko dugih konferencija s nadvojvodom Evgenom. Poslje toga dogadjaja su dolazili u Beč Habzburgovci u čitavim jatima i javno su istupali, u društvu i na konferencijama. Drugim riječima je restauracija Habzburgovaca u toku kratkog vremena postala praktična politika, iako to vlada formalno poriče. Dakako samo vlada kao cjelina. Inače svakom je poznato, da je dr. Schuschnigg odani monarhista i kad je princ Starhember nevavno govorio na skupštini oficira Heimwehra u Beču otvoreno se izrazio za Otonov povratak na prestolje njegovih predaka. Njegov govor je bio u štampi jako umjeren, ali oko 2.000 ljudi je čulo njegovu vatrenu proklamaciju u korist Habzburgovaca.

Što se tiče naroda, autor tvrdi, da je jedan dio odlučno protiv povratka Habzburgovaca. To su u prvom redu nacisti, koji sanjaju o prisajedinjenju Austrije Njemačkoj. Za restauraciju su konzervativci i rimokatolički elementi zajedno s plemstvom i bivšim i sadašnjim oficirima. Srednji staleži isto ne zauzimaju prema tom pitanju neprijateljski stav, jer od restauracije očekuju veću slobodu i blagostanje. A radnici misle da ni pod habzburškim režimom ne bi moglo biti gore, nego što je pod savremenom vladom. I prvaci komunista su se izrazili, da se protiv restauracije ne bi mogla pokrenuti uspješna akcija.

U samoj Austriji dakle restauracija ne bi naišla na velike smetnje. Nekih 40.000 nacističkih protivnika bi se lako mogli pobjediti, više ih nema. Ne može se dakako očekivati da bi politika Habzburgovaca bila drukčija, nego što je politika sadašnje vlade: razlika bi bila samo u tom, što bi mesto bezbojnog i neomiljelog Schuschnigga zauzeo Otto, nasljednik habzburške tradicije i time bi stvari primile drugi karakter. To bi bio izlazak iz sadašnjeg haosa i moguće je da bi time država vremenom dobila više političke slobode i demokratsku vladu. Otto se nedavno u mladićkom oduševljenju izrazio za fašističko-korporativnu vladu, koju smatra da je za Austriju pogodna. Ali nema sumnje da bi austrijska carevina morala biti konstituciona, ako bi htjela da riješi austrijski problem.

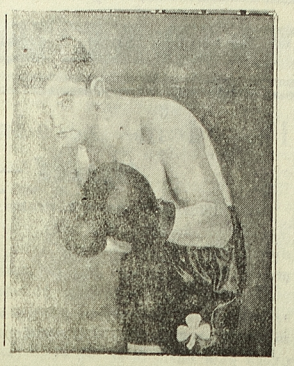
Autor dalje pretresa pitanje restauracije sa stanovišta inostranstva. Velika Britanija nema razloga da bude protiv restauracije, jer je njezin jedini cilj održanje mira. Ako se restauracija Habzburgovaca spoji s tim ciljem, Velika Britanija nema razloga da se u stvar miješa. Britanci nikada nisu imali običaj da se mješaju u stvari drugih naroda i ako Austrijanci žele carevinu to je njihova stvar. Italija je do nedavna bila odlučno protiv. Ali 10 februara o. g. je poznati fašistički publicista Coppola napisao u listu „Gazzetta del Popolo" članak s čudnovatom izjavom, da bi jedino Habzburgovci mogli spriječiti širenje njemačkog uticaja u Austriji, što predstavlja veliku opasnost za talijanske interese. To je značajna izjava, jer kroz talijansku štampu ne smje proći nešto što nije odobreno od gore. Time bi dakle bilo uklonjeno talijansko veto protiv restauracije Habzburgovaca.

Francuski interesi u toj stvari su istovjetni s britanskim interesima. Ali Francuska je izričito protiv i to u interesu svojih prijatelja Čeha i Jugoslovena. Izgledb medjutim da je to zanju samo pitanje vremena: sada je protiv restauracije jer vrijeme za sada nije pogodno. Sa svom odlučnosti i obrazloženo medjutim protiv restauracije ustaje Mala antanta. Tu je glavni nerv čitavog problema. Mala antanta je protiv povratka Habzburgovaca u Beč i Budimpeštu. Rumunija bi bla pogodjena samo restauracijom u Mađarskoj, ali je i protiv povratka Habzburgovaca u Beč, jer u toj stvari stoji za svojim prijateljime. Jugoslavija ima protiv restauracije ozbiljne i shvatljive razloge

Širite N. Tribunu

Stvar potpuno drukčije izgleda za Čehoslovačku, veli autor dalje. Njezina njemačka manjina je na njemačkoj granici, a ne na austrijskoj. Njezina je vlada dobra i Čehoslovačka Republika pruža svojim gradjanima toliko slobode, da im to Austrijanci strašno zavide. Tu se više radi o municipalnom, nego narodnosnom suparništvu.

Neočekivani pobjedioc

Amerikanski bokser James Bradelock, koji je dosadanjeg svjetskog šempiona Max Bera neočekicano pobjedio na poene.

Soba za iznajmiti

su dva kreveta fini namješta, sunce, pogled na more.

Traži se kuharica za restauraciju na na kupalištu „Jadrija". Potrebno je zdravstveno uvjerenje.

Prodaje se kabina na kupalištu „Jadrija" uz povoljne uslove.

»Etui kamera« potpuno nova sa automatskim (selbstan laser) za pak film i ploče, kožnatom tašnom it.d. te velikim modernim aparatom za povećanje prodaje se jeftino.

350.000 Din. zajma traži se uz obićajan kamat na veliku novogradnju. Uknjižba na prvo mjesto, cca trostruka vrijednost. Zarada je na lijepom položaju u primorskom gradu.

Cijenj. ponude sa uslovima na upravu lista.

„ILS" INDUSTRIJA LIJEKA
TVORNICA SAPUNA - ŠIBENIK
Skladište svakosvrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo po najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30

Prag se sunca u svojoj mladoj slavi kao glavni grad države i ne bi htio da ga zasjeni Beč. Ne bi dakle bilo razloga da se Čehoslovačka postavi protiv „male kraljevine" u Austriji. Ali o tome se baš i radi: da li bi Austrija ostala samo ta „mala kraljevina"? Posle restauracije u Austriji bi došla restauracija u Mađarskoj tako sigurno, kao što dan dolazi posle noći. Pri tom treba imati u vidu da je austrijski narod miran i neekspanzivan, dok su Mađari baš pak toga i oni ne bi bili zadovoljni s obnovljenjem Austro Ugarske u tako reduciranoj mjeri. Oni bi i dalje preli svoje revizionističke sne i sprovodili bi ih u djelo. Na te primjedbe pristaci austrijskih legitimista izjavljuju: „Garantiramo časti Habzburgovaca da neće doći do teritorijalne ekspanzije i iz istorije vidimo, da su Habzburgovci uvijek održali zadanu riječ" (!) Ta izjava razumije se ne može uvjeriti ni Prag, ni Beograd, ni Bukurešt.

Bilo kako bilo ni Prag, ni Beograd neće zaustaviti valjajuću se plimu austrijskog legitimizma, veli autor na kraju članka. Medjutim je preko potrebno, da se svi oni, kojima je u Pragu i Beogradu, kao i u Parizu i Londonu stalo do mira, već sada odluče šta namjeravaju da predzumu kad plima stigne do istorijskog Habburga u Beču. To je hitno, jer iz kao kristal čistih nagovještenja vidimo, da dan izvršenja nije daleko.

Siromašna zemlja bez prosjaka

Specijalan dopis Crnoga iz Estonije

Posjetiocu iz srednje Evrope, naročito ako je doputovao preko Poljske u Tallinu stalno nešto fali. Tek kad duže vrijeme šeta po gradu počne najednom da primjećuje da još nije vidio prosjaka. A kada pak proputuje čitavu zemlju — mi smo na autobusu prevalili 1 249 kilometara — mora sam sebi potvrditi, da siromašna Estonija nema prosjaka. Samo u ruskom kraju kod Pečore smo vidjeli jednog i kod Pečorskog manastira neku trojicu prosjaka, bez kojih uostalom ruski manastir ne bi mogao ni postojati. Estonija nema prosjaka, ali nema skoro ni bogataša.

Prije je to bilo drukčije. Kad su zemlju osvojili krstaši (red njemačkih vitezova) prisvojili su skoro svu zemlju i Estonci su postali sirotinja raja. Tek krajem prošlog vijeka su stekli pravo da kupuju zemlju. Kupovali su iako su je morali vrlo skupo plaćati i iako su novce vrlo teško nabavljali. Prilikom proglašenja nezavisnosti su imali u svojim rukama 42 posto cjelokupnog zemljišta i imala prosječno 34 hektara. Veliposjednici su držali 58 posto zemljišta i veleposjedi su imali prosječno 2,113 hektara. Baltički baroni, nasljednici njemačkih zavojevača, davali su sam četvrtinu svoje zemlje u arendu. Estonski seljak je sa oružjem u ruci odbranio svoju zemlju od boljševika i od Njemaca i kasnije je sproveo agrarnu reformu. Sprovo ju je temeljno, jer je dobio u stvari samo natrag ono što mu je nasilno oteto. Agrarna reforma je oduzela skoro 97 posto zemlje veleposjednika. Za stoku i sav živi inventar dobili su baroni odštetu prema cijenama iz 1914 godine, za zemlju su dobili skromnu otpremninu, većinom u dugoročnim državnim obligacijama, koje mogu prodati samo po vrlo nepovolinom kursu. Ostali su im zamci i palače, ali ih nisu mogli izdržavati. Većinom su ih kupile opštine i udruženja i otvorili su u njima škole, kulturne institute, muzeje i letnje logore za gradsku djecu. Estonska poljoprivreda je u cvjetanju, koje ne može spriječiti ni svjetska kriza. Ruralnost te poljoprivrede u svakom pogledu raste.

I industrija se dugo razvija. Po broju radnika vodi tekstilna industrija, dalje drvarska i papirna, metalurgija, industrija životnih namirnica i pića, industrija cementa i hemijska industrija. Naročito se jako razvija hemijska industrija. Estonija ima u svojoj sjevernoj oblasti ogromna ležišta gorivog škriljca, kojim se lože fabrike lokomotive. Osim toga se suvom destilacijom preradjuje nafta, ulja i druge derivate. Produkcija cementa i tera ima veliku budućnost. Estonija ždi da pomoću cementa i tera popravlja svoje drumove, koji su ili valjani ili (još iz ruskog vremena) kaldrmisani t. zv. turskom kaldrmom. I drveni mostovi se sistematski zamjenjuju mostovima od betona. Estonski cement se izvozi u sve baltičke zemlje, šta više čak i u Sjedinjene Države, na Havajska ostrva i u Venezuelu.

Estonija ima samo tri stotine nezaposlenih i oni dobijaju od države potporu. Dakako nezaposlenih je u stvari oko šest stotina, ali ti ostali ne dobijaju od države potporu, jer su odbili da prime ponuđen rad u šumi. Zarade odgovaraju niskim cijenama.

Pod tim okolnostima je Estonija vrlo primamljiva zemlja za turiste. Tamo nemate visokih gora. Većina zemlje je ravnica i najviše estonsko brdo Munamägi je visoko samo 31 metara. Ali zato ima Estonija 1.51 jezera, od kojih je najveće Peipsi dugo 150 kilometara. Ima dalje 818 ostrva, tako da predstavlja odličnu zemlju za ferije s dugim šetnjama, udicama i kupaniem. Prostrane pl. ž. Narva Jõessu (ušće rijeke Narve) Pärnu, Pirita kod Tallina bile su ljetovališta bogatih Rusa, dok su u morskom mulju u Haapsalu liječili reumatizam i druge bolesti. Ljetni boravak u Estoniji je pri tom neobično jeftin i udobna a autobusna i željeznička veza je svršena na sve strane.

Štampa i vlasništvo: Odlik, Orat, Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik, Kamilkar Vitaliani